

2020-03-18

Dnr 2019:3181

Dnr 2020:2576

Enköpings kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter riktad tillsyn av Bergvretenskolan i Enköpings kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Enköpings kommun att senast den 6 juli 2020 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas de åtgärder som Skolinspektionen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa bristerna. I de fall det är möjligt får bristerna avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Enköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas.
(3 kap. 5 § skollagen; Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg, 2.8 Rektors ansvar)
- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
(3 kap. 7 § skollagen)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.
(3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Enköpings kommun ska se till att arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd vid Bergvretenskolan sker i enlighet med skolförfattningarna. I detta ingår:

- Att skolans rutiner för stöd till elever implementeras.
- Att samtliga elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.
- Att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt.
- Att beslutade åtgärder för särskilt stöd följs upp att de genomförts och att de insatta åtgärderna utvärderas. I detta ligger även att utvärderingen ligger till grund för det fortsatta arbetet med särskilt stöd.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Enköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.
(5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Enköpings kommun ska se till att skolmiljön på Bergvretenskolan präglas av trygghet och studiero. I detta ingår:

- Att åtgärder sätts in för att korridorerna i skolan ska präglas av trygghet.
- Att rektorn följer upp enskilda lärares arbete med att skapa studiero. Detta kan ske genom lektionsobservationer och samtal med elever, lärare och annan personal och leda till att lärare vid behov får stöd, handledning och kompetenshöjande insatser.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Enköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer eleverna utveckling.
(2 kap. 25 § skollagen)
- Skolan ska säkerställa att eleverna deltar i utbildningen, informera elevens vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro, samt skyndsamt utreda frånvaron vid upprepad eller längre frånvaro.
(7 kap. 19 a § skollagen)

Åtgärder

Enköpings kommun ska se till att elevhälsan på Bergvretenskolan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och att elevers frånvaro utreds skyndsamt. I detta ingår:

- Att samtliga elevhälsans kompetenser deltar i analysen av skolans behov av förebyggande och hälsofrämjande arbete.
- Att ett förebyggande och hälsofrämjande arbete planeras och genomförs utifrån elevhälsans analys.
- Att skolans rutiner för utredning av elevers frånvaro implementeras.
- Att orsakerna till elevers frånvaro skyndsamt utreds. Utredningen ska genomföras i samråd med elevhälsan, eleven och elevens vårdnadshavare.

Bedömning

Skolinspektionen har vid tillsyn av Bergvretenskolans konstaterat brister i arbete med extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet och studiero, utredning av elevers frånvaro samt arbetet med förebyggande- och hälsofrämjande insatser.

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Elever får inte de extra anpassningar som de behöver

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Bergvretenskolans arbete med extra anpassningar för elever som riskerar att inte uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Utredningen visar att inte alla elever i behov av extra anpassningar ges sådant stöd. Brister i arbetet med att ge extra anpassningar kan innebära att elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen försvåras.

Enligt skollagen ska en elev skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om det framkommer att det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Av förarbetena till bestämmelsen om extra anpassningar framgår att om en elev efter en tids stöd fortfarande inte når de kunskapskrav som minst ska uppnås är det viktigt att stödinsatserna intensifieras och anpassas ytterligare utifrån elevens behov. Om stödet trots detta inte är tillräckligt bör frågan om elevens behov av särskilt stöd anmälas till rektorn. (Prop 2013/14:160 sid 24.)

Utredningen visar att inte alla elever i behov av extra anpassningar ges sådant stöd. I en intervju med elevhälsan beskriver flera representanter att eleverna som inte når kunskapskraven inte heller får de extra anpassningar de behöver i undervisningen. I intervju med rektorn instämmer han och säger att även hans uppfattning är att det görs för lite extra anpassningar och att lärarna har olika kompetens för att arbeta med extra anpassningar. En representant från elevhälsan säger i intervjun att skolan skulle få fler elever att nå minst godkänt betyg om det fanns en systematik kring att arbeta med extra anpassningar. Elevhälsan beskriver att det finns flera olika anledningar till att arbetet med att ge extra anpassningar i undervisningen inte fungerar. Det beskrivs att skolans höga personalomsättning har varit en bidragande orsak men också att personalen varit stressad. En representant från elevhälsan upplever att lärarna är osäkra på hur de ska organisera undervisningen, och en representant beskriver att lärarna har svårt att tolka läroplanen och hur man ska arbeta med lektionsplaneringen. Samma representant säger att lärarna behöver utveckla differentieringen i undervisningen. I intervju med skolans lärare på mellanstadiet beskriver en av lärarna att hen har uppfattat att de inte

ska arbeta med extra anpassningar på individnivå. En annan lärare säger att lärarna ska arbeta för att det pedagogiska klassrummet istället ska utvecklas så att det anpassas till alla elevers behov. Detta har lärarna uppfattat genom en utbildning från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) som organiserats centralt för Enköpings kommun. Lärarna beskriver dock att extra anpassningar ändå görs för eleverna men att de inte längre dokumenteras som de gjorde tidigare. Även en representant från elevhälsan beskriver att det skiljer sig huruvida lärarna dokumenterar de extra anpassningarna eller inte.

Elevers behov av särskilt stöd utreds inte skyndsamt och särskilda stödåtgärder följs inte upp och utvärderas

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Bergvretenskolans arbete med att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd och att följa upp och utvärdera åtgärdsprogram. Rektorn har genomfört vissa åtgärder för att se till att elevers behov av särskilt stöd utreds, och under hösten 2019 har det påbörjats ett arbete med att ta fram rutiner för kartläggningar och pedagogiska utredningar. Dessa rutiner är dock inte inarbetade enligt representanter för skolans elevhälsa. Det framkommer även i intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan att alla elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt när så krävs och att det finns flera fall där elevers eventuella behov av särskilt stöd inte utreds alls, trots att det finns behov av utredningar. Vidare framgår av utredningen att det särskilda stöd som ges inte alltid följs upp och utvärderas. Att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt kan innebära att elever i behov av särskilt stöd inte får sådant stöd. Att särskilt stöd inte följs upp och utvärderas kan medföra att det särskilda stödet som ges inte motsvarar elevens behov av stöd. Detta kan medföra att elevers förutsättningar att nå målen för utbildningen försvåras.

Av skollagen följer att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Av skollagen framgår vidare att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Av skollagen framgår även att samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Vidare framgår av skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Utredningen visar att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds skyndsamt. I intervjuer berättar rektorn att det under hösten 2019 påbörjats ett arbete med att ta fram

rutiner för kartläggningar och pedagogiska utredningar och elevhälsans representanter berättar att det finns en rutin för att lärarna ska anmäla till rektorn om det finns elever som inte uppnår målen. Flera representanter i elevhälsan beskriver dock att på grund av att det finns många nya lärare i organisationen som inte är insatta i rutinerna anmäler inte alla lärare de elever som behöver stöd, till rektorn. I intervjuer med lärare på mellanstadiet och högstadiet samt med elevhälsan, beskrivs att det finns osäkerhet kring när en elev behöver ett åtgärdsprogram. Lärarna som arbetar på mellanstadiet beskriver att det finns många elever som behöver utredas på skolan och att det därför inte hinns med av elevhälsan. Det är något som också bekräftas av elevhälsan. Vidare framgår i intervjuer med elevhälsan och högstadiets lärare att det finns elever på skolan som inte har nått godkänt betyg under flera år, utan att särskilt stöd har getts. En lärare på högstadiet beskriver att hen upplever att det borde utarbetas fler åtgärdsprogram på skolan då hen aldrig har sett så många ej godkända betyg på en skola. Läraren beskriver att hens uppfattning är att det beror på att det har varit en stor personalomsättning och att det har varit för få specialpedagoger/speciallärare som har genomfört kartläggningar och pedagogiska utredningar. Vid tillsynen har Skolinspektionen valt ut sju elever som inte har nått godkänt betyg i ett eller flera ämnen under minst två av de senaste terminerna. Endast två av de sju utvalda elever har aktuella åtgärdsprogram. I intervju med elevhälsan kring de övriga fem elevernas behov, bekräftas att det borde ha gjorts pedagogiska utredningar även för dessa elever.

Av utredningen framgår även att det finns brister i skolans arbete med att följa upp och utvärdera det särskilda stöd som har getts till elever. I Skolinspektionens intervju med elevhälsan, rektorn och lärarna sägs att utvärderingar har gjorts på regelbunden basis för en del av eleverna, men att dokumentationen kring detta har brustit. Skolinspektionen granskade i samband med tillsynen, fem elevärenden med åtgärdsprogram sedan vårterminen 2019. Ingen av dessa elever hade dokumenterade utvärderingar eller uppdaterade åtgärdsprogram.

Trygghet och studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan upplevs inte som trygg av alla elever

Skolinspektionen bedömer att alla elever på Bergvretensskolan inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. Av Skolinspektionens utredning framkommer att rektorn och personalen på olika sätt arbetar för att förbättra tryggheten, men att detta arbete inte ger tillräcklig effekt. Det framgår av intervjuer med elevhälsan, eleverna och rektorn att det finns elever som skapar otrygghet på skolan. Att eleverna inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet innebär en risk för att elevernas möjligheter att nå så långt som möjligt i sin utbildning begränsas.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

I förarbetena till bestämmelsen anges att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. (Prop. 2009/10:165 s. 319.)

Av utredningen framgår att skolan vidtagit flera åtgärder för att förbättra tryggheten på skolan. Av Skolinspektionens intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att de vuxna på skolan har gjort insatser på skolan för att skapa trygghet. Det beskrivs att de som arbetar i skolans trygghetsteam ofta är med eleverna under raster och att skolan nu har ett rastvaktsystem. En representant från elevhälsan beskriver att vissa personer från elevhälsan har varit delaktiga på högstadiets arbetslagsträffar, och att man där diskuterat vilka elever som känner obehag för vissa elever. På arbetsplatsträffen har personalen också påmint rastvakterna om vilka platser på skolan som behöver hållas under uppsikt. En annan representant säger i intervjun att problemen med "tillhåll" i korridorerna växlar på skolan och att det lätt skapas nya. I intervjuer med högstadiets lärare beskriver de att skolans elevenkäter visar på elever som är trygga och att skolan har minskande siffror på kränkningar via sociala medier. Samtidigt beskriver lärarna också att skolan har dolda utrymmen och att det sker kränkningar som de inte alltid ser. Lärarna beskriver att det finns en grupp med elever på högstadiet, 3-4 elever, som inte går på lektionerna och som vistas i korridorerna. I intervju med rektorn beskriver även han att det finns en grupp med 5-6 elever, som inte går på lektionerna och som skapar otrygghet på skolan genom att gå runt i korridorerna.

Skolans trygghetsenkät visar att eleverna i stor utsträckning är trygga på skolan, men det framgår även att enkäten inte genomförts anonymt. I intervju med skolans rektor hänvisar han till att skolan har en trygghetsenkät från hösten 2019 som visar på goda siffror. Sammanställning av enkäten visar bland annat att 97 procent av eleverna trivs bra eller mycket bra på skolan, 95 procent är trygga i klassrummet, 86 procent av eleverna är trygga i omklädningsrummet, 88 procent av eleverna har en vuxen att vända sig till och 17 procent har blivit kränkta på sociala medier. Rektorn beskriver att han inte gör generella trygghetsenkäter då han upplever att skolan inte behöver det. Skolans elevenkäter är inte anonyma och rektorn gör analyser per klass.

Av utredningen framgår att inte alla elever är trygga på skolan. Det framgår av intervjuer med elevhälsan, eleverna och rektorn, att det finns elever som skapar otrygghet på skolan. Av intervjuerna med eleverna framgår att flera elever på skolan, både elever från mellan- och högstadiet, känner otrygghet i korridorerna när de möter elever som känns hotfulla. Det finns beskrivningar från elever att det finns elever som slåss på sko-

2020-03-18

Dnr 2019:3181

Dnr 2020:2576

8 (13)

lan. En elev på mellanstadiet beskriver att det är svårt att förutsäga hur en elev på högstadiet kommer att bete sig. Ena dagen kommer eleven fram och säger "give me five" för att nästa dag komma fram och skrika "muckar du med mig". Eleverna beskriver att lärarna har koll på vissa elever men inte alla. Eleverna på högstadiet beskriver att de inte vet vad de ska göra om de blir kränkta på skolan och säger att deras erfarenhet är att situationen blir värre om de vänder sig till en lärare. Visserligen beskriver skolans elevhälsa att eleverna är trygga på skolan och hänvisar till skolans trygghetsenkät, men de känner också igen bilden av att eleverna upplever att det finns otrygga platser i korridorerna på skolan. En representant från elevhälsan beskriver att det finns ett "tillhåll" för elever där det händer saker och att det blir skadegörelse, och att dit kan elever dra med någon annan elev om man vill vara "taskig".

Eleverna upplever inte alltid studiero på lektionerna

Skolinspektionen bedömer att alla elever på Bergvretenskolan inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Av Skolinspektionens utredning framkommer att rektorn och personalen på olika sätt arbetar för att förbättra studieron, men att detta arbete inte ger tillräcklig effekt. Av lektionsobservationer, elevintervjuer och lärarintervjuer framgår att det råder bristande studiero i flera klasser. Att eleverna inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero innebär en risk för att elevernas möjligheter att nå så långt som möjligt i sin utbildning begränsas.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Av utredningen framgår att skolan vidtagit flera åtgärder för att förbättra studieron. Elevhälsan beskriver att det finns flera klasser där studieron inte fungerar men att det också finns klasser där det fungerar. Varför studieron brister i vissa av klasserna har representanterna i elevhälsan olika förklaringar till. En representant beskriver att det finns kraftfulla elever som vissa lärare har svårt att hantera och att skolan har behövt arbeta med att ändra gruppkonstellationer i de olika klasserna. En representant från elevhälsan beskriver att vid stadiabyten i årskurs 4 och 7 blir det mer stökigt i vissa klasser. En annan representant säger att det hänger samman med att eleverna få fler lärare från årskurs 6 som de måste förhålla sig till. Även rektorn anser att studieron varierar beroende på ämnen och lärare och hans förklaring till den bristande studieron är att eleverna inte träffar en del lärare lika ofta och att eleverna inte har samma relation till alla lärare. Rektorn beskriver att skolan därför har ökat vuxennärvaron i en del klasser under dessa timmar men att skolan inte har följt upp effekterna av en ökad vuxennärvaro ännu. Flera representanter från elevhälsan säger att skolan behöver arbeta med strukturen och ledarskapet på lektionerna. Elevhälsan beskriver att de har gett handledning till lärare kring lektionsstruktur och kring möblering av klassrum.

Av utredningen framgår dock att elever upplever att det är bristande studiero på ett flertal lektioner. Av Skolinspektionens intervjuer med elevrepresentanter från årskurs 3-9 framgår att elever till viss del upplever bristande studiero på lektionerna. Eleverna kan räkna upp olika ämnen och lärare där studieron brister på lektionerna. Elever från mellanstadiet beskriver att studieron på lektionerna beror på vilken lärare som undervisar. Elever beskriver att det finns klasskamrater som pratar rakt ut, avbryter läraren men också ropar saker till sina klasskamrater rätt över klassrummet. En elev på mellanstadiet beskriver att det finns elever i hans klass som stör på lektioner och som också vägrar lämna lektionen när läraren uppmanar dem att göra så, och istället fortsätter att störa lektionen. Både elever på mellanstadiet och högstadiet beskriver att det finns elever som inte lyssnar när lärarna säger till. Elever på mellanstadiet uppskattar att 25 - 30 procent av lektionerna är så pass stökiga att eleverna har svårt att koncentrera sig. Även elever på högstadiet beskriver att studieron brister och uppskattar att det är bristande studiero på 70 procent av lektionstiden. Men det finns även en del elever på högstadiet som i intervjun beskriver att de har relativt god studiero. Enligt eleverna beror den bristande studieron på enskilda lärare som har svårt att kontrollera klasser och vissa elever. En elev beskriver att det finns lärare som försöker skapa ordning i klassen genom att skrika på ett par elever som läraren uppfattar som ordningsstörande, men att detta istället stör hela undervisningen. Både lärare, elevhälsa och rektorn känner till att det finns vissa lektioner där studieron brister. Lärare på mellanstadiet beskriver att det kan komma äldre elever från högstadiet som stör lektionerna genom att de vill "ta med elever ut" från pågående lektion alternativt att de vill komma in och prata eller krama vissa elever under lektioner. En lärare på mellanstadiet beskriver att hen har fått lägga mycket tid av sin planeringstid till att följa med sin klass till vissa ämnen för att de inte ska bli stökigt. En annan lärare säger, att efter vissa lektioner är eleverna så stökiga att det inte går att ha lektion efteråt.

Skolinspektionen observerade vid tillsynen sex lektionstillfällen, varav två lektioner med brister i studiero och där det saknades god lektionsstruktur. Under en av lektionerna pågår exempelvis ett lektionsavslut i 15 minuter utan studiero och tydlig lektionsstruktur. Under avslutet av lektionen arbetar fortfarande vissa elever med sina uppgifter medan andra elever går runt och pratar, knuffar och kastar papper på varandra. En elev går och tänder tändstickor och läraren försöker stoppa eleven.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Elevhälsan arbetar inte förebyggande och hälsofrämjande

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan på Bergvretenskolan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande i tillräcklig utsträckning. Det finns visserligen planer för ett förebyggande arbete under våren 2020 men varken lärare, elevhälsan eller rektorn kan

redogöra för ett genomfört förebyggande- och hälsofrämjande arbete på skolan. Bristen innebär att elevernas utveckling mot utbildningens mål riskerar att försvåras.

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklass och grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Av utredningen framgår att elevhälsan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande, och att behoven av förebyggande och hälsofrämjande arbete är stort. Lärarna på skolan beskriver i intervju att det inte finns ett fungerande samarbete med elevhälsan. En lärare som arbetar på mellanstadiet beskriver att elevhälsan har blivit en instans för sig, som känns långt borta från klassrummet. En lärare på högstadiet beskriver att samarbetet med elevhälsan till mesta del har handlat om åtgärdande insatser och att hen skulle önska mer av förebyggande och hälsofrämjande insatser. I intervju med elevhälsan beskrivs att det till våren 2020 planeras ett förebyggande och hälsofrämjande arbete angående normer och värderingar som heter Mentors in Violence Prevention (MVP). Detta arbete kommer skolans kuratorer att organisera. Vid Skolinspektionens intervju med elevhälsan uppger en representant att elevhälsan mest arbetar åtgärdande och ingen av representanterna kan beskriva något strategiskt arbete med förebyggande eller hälsofrämjande insatser som bedrivs på skolan. En representant beskriver att elevhälsan skulle vilja ha en plan och ett årshjul som visar vilka olika aktiviteter som ska göras på skolan när det gäller de förebyggande och hälsofrämjande insatserna, men att detta ännu inte finns. I intervjuer med skolans rektor framgår att det inte finns någon plan för hur elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Rektorn beskriver i intervju att han upplever att begreppen förebyggande och hälsofrämjande hänger tätt samman med de åtgärdande insatserna. Rektorn anser att elevhälsan ständigt arbetar förebyggande och hälsofrämjande även när de gör åtgärdande insatser, exempelvis genom handledning. Rektorn kan dock inte ge några andra exempel på hur elevhälsan har arbetat förebyggande och hälsofrämjande under hösten 2019, men hänvisar till kommande projekt med MVP. Rektorn kan inte heller ge något exempel på att han gett elevhälsan ett uppdrag att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Bristande utredning av elevers frånvaro

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Bergvretenskolans arbete med elevers frånvaro. Visserligen har skolan tagit fram rutiner för utredning av frånvaro, men skolan har inte genomfört någon utredning av elevers frånvaro trots att vissa elevers frånvaro är av sådan omfattning att den går ut över utbildningen. Att såväl utredningar om frånvaro och, som konstateras ovan, utredning kring behov av särskilt stöd brister, innebär att skolan inte på ett systematiskt sätt skaffar sig kunskaper om hur skolan på

bästa sätt kan ge eleverna den utbildning och undervisning de har rätt till. Slutsatser utifrån utredningar av frånvaro kan också ligga till grund för ett mer förebyggande arbete som främjar närvaro, som lärare på skolan uttrycker behövs.

Av skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från skolverksamheten ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att upprepad eller längre frånvaro innebär att elever inte får den utbildning som de har rätt till. Sådan frånvaro kan indikera att en elev är på väg att utveckla ett negativt förhållningssätt till skolan och kan leda till stora svårigheter för eleven. Det framgår vidare att fokus vid utredning av frånvaro bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Vidare framgår att frånvaro behöver utredas skyndsamt. Tidig upptäckt och tidiga insatser vid frånvaro krävs för att hantera frånvaro framgångsrikt. (Prop. 2017/18:182 s. 56 och 60.)

Av utredningen framgår att skolan inte har säkerställda rutiner för att följa upp och utreda de ärenden då elever har upprepad eller längre frånvaro. I intervjuer med representanter från elevhälsan beskrivs att elevers frånvaro ska rapporteras in till elevhälsan av lärarna, elevhälsan ska därefter göra en utredning kring frånvaron. Representanterna berättar dock att alla lärare på skolan inte rapporterar frånvaro enligt rutinen. En representant från elevhälsan beskriver att det finns elever på skolan som har sådan frånvaro att det går ut över utbildningen. Både rektorn och representanter från elevhälsan säger att skolan visserligen har påbörjat arbetet med att skapa rutiner och mallar för utredningar av elevers frånvaro, men att någon utredning ännu inte har gjorts för någon elev vid tiden för tillsynen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Beslut

2020-03-18

Dnr 2019:3181
Dnr 2020:2576

12 (13)

Enköpings kommun uppfyller inte, vid Bergvretenskolan, författningarnas krav på arbete med extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet och studiero, utredning av frånvaro samt arbete med förebyggande- och hälsofrämjande insatser. Enköpings kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

X Joakim Öberg

Beslutsfattare
Signerat av: Joakim Öberg

X Kjell Gyllenswärd

Föredragande
Signerat av: Kjell Gyllenswärd

Bilaga

Fakta om den riktade tillsynen av Bergvretenskolan

2020-03-18

Dnr 2019:3181

Dnr 2020:2576

Fakta om den riktade tillsynen av Bergvretenskolan

Skolinspektionen har initierat en riktad tillsyn av Bergvretenskolan utifrån uppgifter från anmälningar som kommit in till Skolinspektionen. Den riktade tillsynen bygger på 11 anmälningar och signaler som kommit in till Skolinspektionen under perioden 2018-2019.

Skolenheten besöktes av Skolinspektionen den 10 december 2019. Tillsynen har omfattat områden extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet och studiero samt elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Under tillsynen uppmärksammades även brister skolans arbete med att utreda elevers frånvaro.

Bergvretenskolan är en kommunal skola, i Enköpings kommun, med förskoleklass, grundskola årskurs 1-9 och fritidshem. Skolan har omkring 720 elever. Skolledningen består av rektor och två biträdande rektorer.